

KS

Styrets årsberetning for KS 2008

Styrets årsberetning for KS 2008

KS er interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for kommuner, fylkeskommuner og kommunale bedrifter. KS har som formål å ivareta medlemmenes felles interesser, styrke lokaldemokratiet og medlemmenes rammevilkår, bistå medlemmene i deres virksomhet og fremme samhandling mellom dem.

KS skal fremme en effektiv og selvstendig kommunesektor som ivaretar innbyggernes behov. KS skal være medlemmenes viktigste utviklingspartner og talerør.

KS skal i sitt arbeid søke samlende løsninger på tvers av geografi, kommunestørrelse og partipolitiske skillelinjer.

KS har sitt hovedkontor i Oslo og er representert med kontor i alle fylker (med unntak av Aust- og Vest-Agder, som har felles kontor i Arendal, og Akershus og Østfold som deler kontor med KS i Oslo), så vel som i Brüssel.

KS forurensar ikke det ytre miljøet.

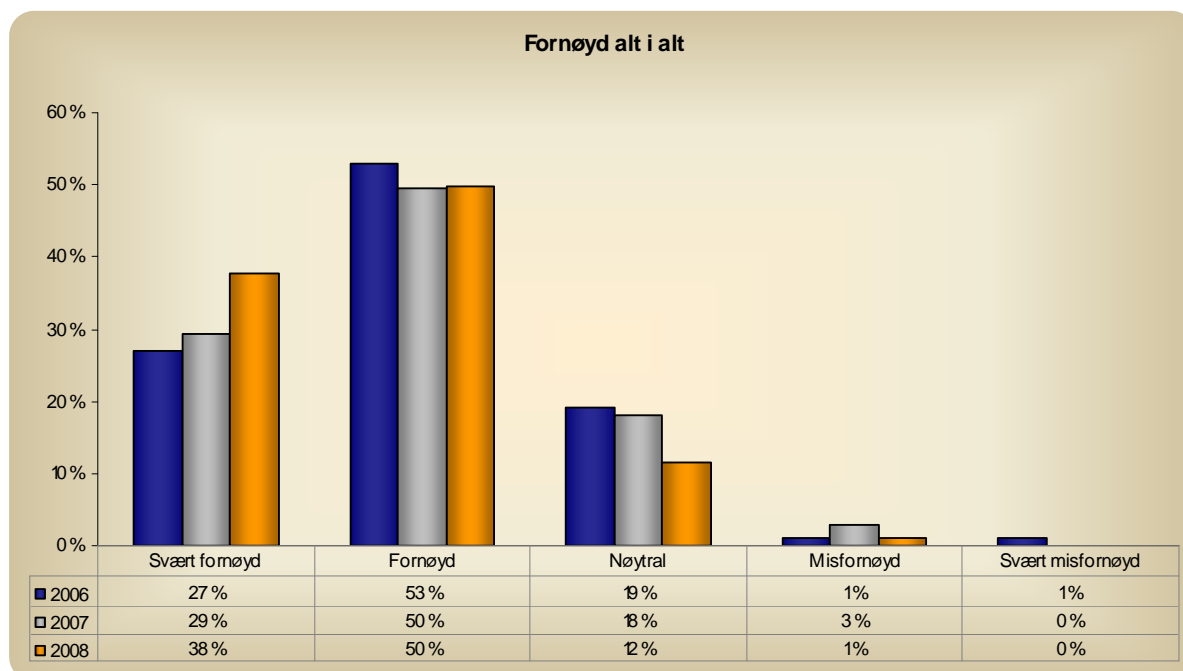
Om konsernet

KS har et heleid datterselskap kalt KS-Holding AS. Dette selskapet drives i samsvar med KS sitt verdigrunnlag og visjon, og har som formål å eie datterselskapene som inngår i det heleide konsernet. Selskapet skal fremme konserndrevet forretningsutvikling i alle tilhørende datterselskaper. Selskapene i konsernet utfyller de tjenestene KS leverer sine medlemmer på en forretningsmessig basis og derigjennom genereres inntekter KS kan bruke til å styrke sitt medlemsnyttige arbeid.

Organisasjonen

Ansatte, arbeidsmiljø og sykefravær

KS er en dynamisk kompetanseorganisasjon med et høyt aktivitetsnivå. Arbeidsoppgavene er både spennende og utviklende samtidig som det på enkelte områder kan føre til arbeidspress på ansatte. Medarbeiderundersøkelsen i 2008 viser at ni av ti medarbeidere er fornøyd eller veldig fornøyd med å jobbe i KS, andelen lite/ikke fornøyd er marginal.

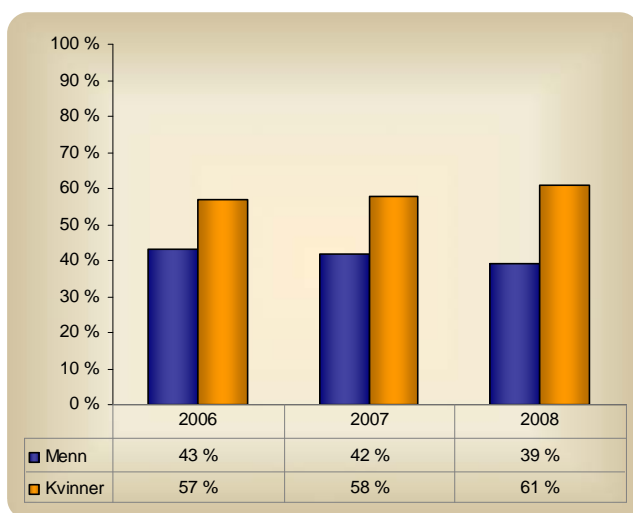

KS har samarbeidsavtale med NAV om å arbeide for et mer inkluderende arbeidsliv (IA). KS' hovedmål for IA-arbeidet for 2008 var: Aktiv arbeidsglede, trivsel og trygghet i arbeidssituasjonen. Delmål var å holde sykefraværet nede på dagens nivå.

I 2008 var det totale sykefraværet 4,74 prosent mot 4,99 prosent i 2007. Egenmeldingsfraværet var lavt begge år; 0,98 prosent i 2008 mot 1,07 prosent året før.

I løpet av 2008 ble det avholdt to møter i Arbeidsmiljøutvalget (AMU). Saksområder som hadde spesiell oppmerksomhet var: Permisjon ved overgang til uførepensjon og organisasjonsjusteringer. Det ble ikke meldt om noen arbeidsrelaterte ulykker i 2008.

Pr. 31. desember 2008 var det 233 fast ansatte og 27 engasjementer i KS. Antall årsverk var 247. Turnover var syv prosent, en nedgang på ett prosentpoeng i 2008. Tre ansatte fratrådte med pensjon.

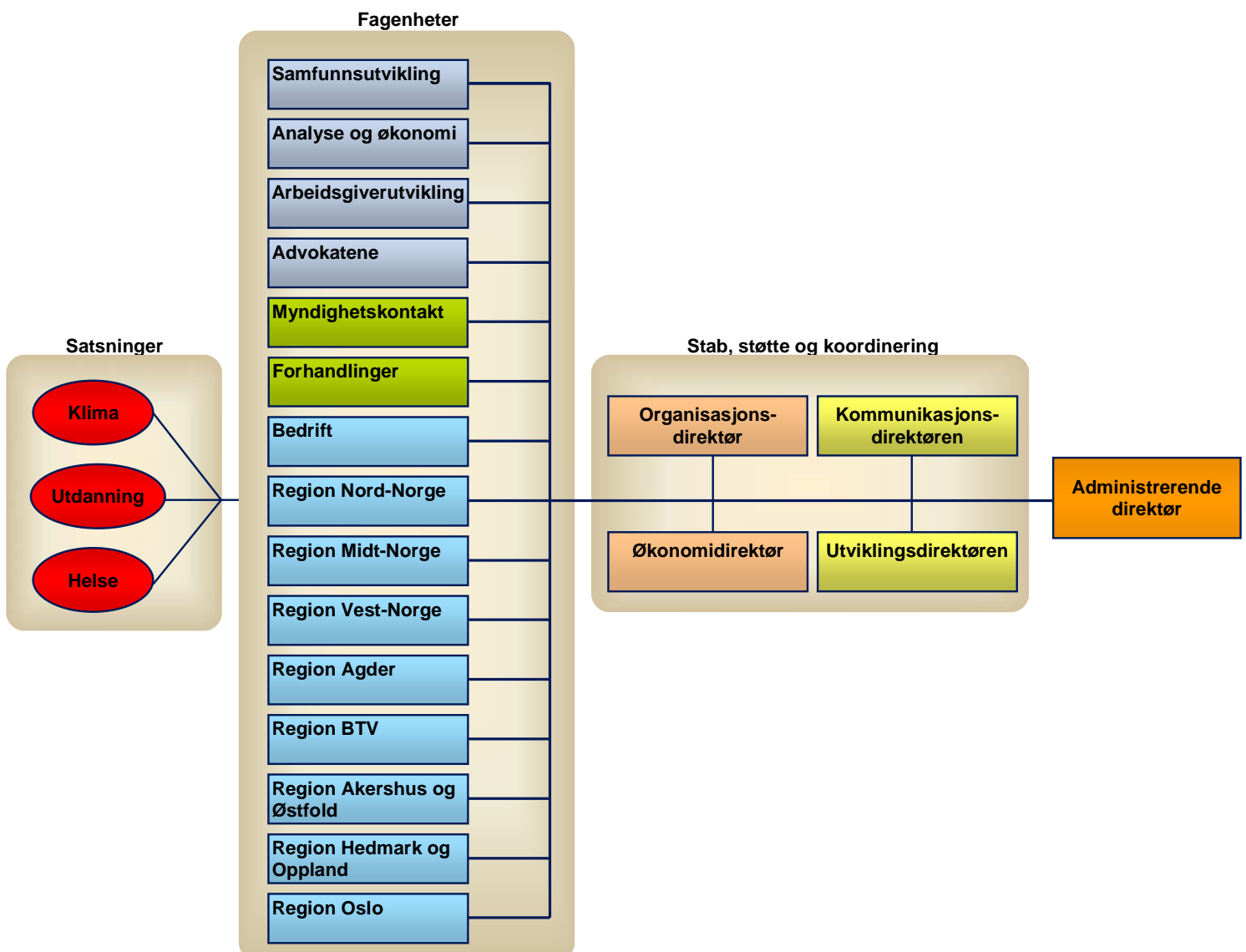

Fordelingen mellom kvinner og menn er henholdsvis 61 og 39 prosent, mot 58 og 42 prosent året før. Økningen i kvinneandel skyldes i hovedsak at det ble rekruttert flere kvinner enn menn. Når det gjelder enhets- og regionledere, er kvinneandelen 35 prosent.

Lønnsnivået for kvinner var 97,3 prosent av menns lønn (0,3 prosentpoeng høyere enn i 2007). Ulikt lønnsnivå mellom kvinner og menn kan skyldes ulik alder, utdanning, arbeidserfaring og arbeidsområde. De siste årene er det gjort egne vurderinger av kjønnsrelaterte skjevheter, for å sikre likhet mellom kvinner og menns lønnsnivå i likeverdige stillinger. Dette vil bli fulgt opp også i årene som kommer.

Organisasjonsjustering

Det ble i 2008 gjennomført organisatoriske justeringer – fra linjeorganisering til matriseorganisering. Matrisen skal resultere i blant annet økt tverrfaglig samarbeid, bedre medlemskontakt og tydeligere prioriteringer. Tre områder er utpekt til spesielle satsningsområder, disse satsningene er utdanning, helse og klima, og er prosjektorganiserte.

Justeringene medførte at antall enheter ble redusert fra 22 til 18.

Kompetanseutvikling 2008

Tiltakene som ble iverksatt i 2008, avspeiler behovet for å styrke kompetansen på oppgaver av strategisk betydning for medlemmene. Kompetanseutvikling skjer i hovedsak gjennom daglig arbeid, i tillegg til kurs, seminarer og videreutdanning. I utvalgte enheter med mange ansatte som nærmer seg pensjonsalder, har det vært fokusert på nyrekruttering og kompetanseoverføring knyttet til aldersutfordringene.

KS påbegynte lovpålagt opplæring av lederne i de nye HMS forskriftene og har som mål å fullføre denne i løpet av 2009. Det ble også i fjor gjennomført kurs i retorikk der 12 personer deltok. En del medarbeidere har deltatt på vårt eget EU/EØS-kurs, og noen har fått finansiert masterstudier helt eller delvis.

I sammenheng med organisasjonsjusteringene i 2008, ble mange tilbudt kurs i prosjektledelse og veiledning i prosjektarbeid i ettertid.

Årsregnskap

Årsresultatet ble på 9.673.000 kroner, som er åtte mill. kroner bedre enn året før. Resultatforbedringen er i konsernet, for KS alene har et mindre overskudd enn året før. I resultatet for KS inngår et overskudd fra KS-Holding AS med datterselskaper etter skatt på 1,7 mill kroner for 2008. I tillegg kommer et positivt bidrag fra konsernet på 2,1 mill kroner knyttet til reduksjon av tidligere års pensjonsavsetning og som ikke resultatføres, men godskrives egenkapitalen i KS direkte. Året før var holdingkonsernets bidrag til resultatet negativt med 15,6 mill kroner, fordi konsernets datterselskap Kommunenes Hus måtte regnskapsføre et betydelig underskudd knyttet til omfattende vedlikeholdsarbeid. Også i 2008 har det pågått rehabiliteringsarbeid i Kommunenes Hus. Det innebærer kostnadsføring av bygningsdeler som skiftes ut, men også påkostninger som kan aktiveres og dermed øker regnskapsført eiendomsverdi. Mens Kommunenes Hus AS og Kommunal Rapport AS begge viser små underskudd, har de to øvrige datterselskapene Kommuneforlaget AS og KS-Konsulent AS gått med desto høyere overskudd i 2008.

Resultatet for KS før overskuddet fra datterselskap innarbeides, ligger over budsjett. Årsakene til dette er til dels en høyere inntjening i salg av tjenester, dels et godt netto finansresultat. KS har hatt det aller meste av sin finanskapital plassert i bank og rentebærende papirer med lav risiko, noe som ga høy forrentning og alt i alt tilfredsstillende avkastning for året. Kostnadsbesparelser i alminnelighet og i særdeleshet sparte lønnskostnader knyttet til forlengede vakanser og utsatte nyttilsetninger, har også hatt stor betydning.

Egenkapitalen i KS er pr 31.12.08 på 136.481.000 kroner. KS og konsernets pensjonskostnader regnskapsføres i tråd med norsk regnskapspraksis. Endringer i de økonomiske forutsetningene har medført at pensjonsforpliktelsene har økt de senere årene frem til og med 2008. Pr 31.12.08 utgjør ikke resultatført estimatavvik 55,1 mill. kroner.

KS har en tilfredsstillende soliditet og ser ikke behov for å gå med store overskudd i årene som kommer. Med landstingets vedtak i februar 2008, om å øke medlemskontingenten for perioden 2009–2012 med 15 prosent i tillegg til alminnelig indeksering, er KS sikret en betryggende inntektsutvikling i forhold til planlagte aktiviteter over samme lange periode. Konsernet forventes også å vise en tilfredsstillende økonomisk utvikling i årene som kommer, selv om rehabiliteringen av Kommunenes Hus vil belaste selskapets og konsernets resultater på kort sikt.

KS har i 2008 gitt KS-Holding et ansvarlig, avdragsfritt lån på 20 mill kroner. Lånet er gitt på konkurransedyktige rentebetingelser.

Likviditeten anses som tilfredsstillende. Nedgang i likviditet fra 2007 til 2008 skyldes i hovedsak en økning i kortsiktige likvide rentebærende papirer.

KS Bedrift finansierer sin virksomhet gjennom egne kontingentmidler. Årets overskudd på 350.000 kroner overføres KS Bedrifts egenkapital.

KS har en positiv netto finanskapital og er kun eksponert for risiko på sine finansielle plasseringer. Finansplasseringene er alle sammen i veldiversifiserte porteføljer med moderat eller lav kreditt- og likviditetsrisiko og overvåkes løpende av administrasjonen i samråd med de norske finansinstitusjonene som forvalter fondsmidlene. Aksjer i utenlandske selskaper skjer kun gjennom norskforvaltede fond som også legger etiske kriterier til grunn for investering.

Det har ikke intruffet forhold etter 31.12.2008 som er av betydning for bedømmelsen av KS, og som ikke fremkommer av årsregnskap med tilhørende noter.

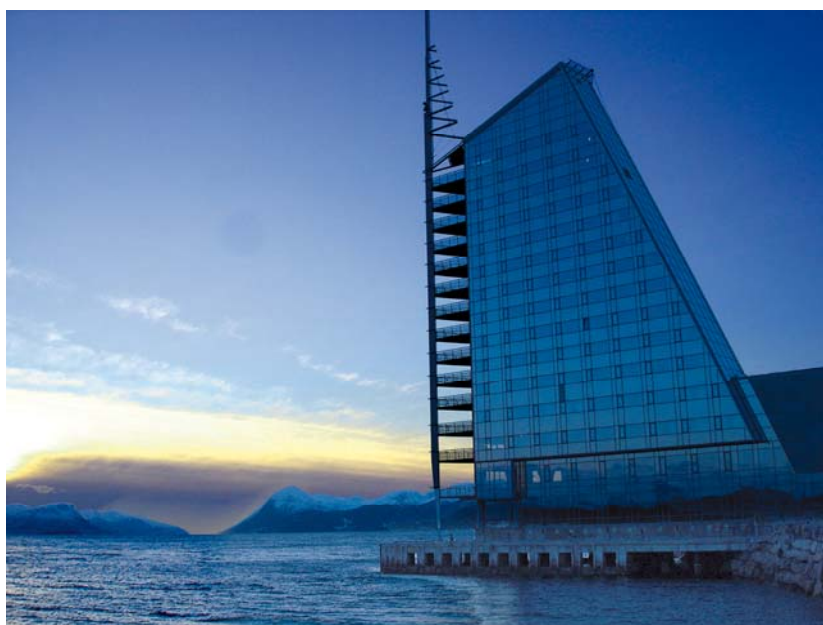
Styret foreslår følgende disponering av overskuddet på	kr. 9.673.000
Overføring til annen egenkapital	<u>kr. 9.673.000</u>
Sum	<u>kr. 9.673.000</u>

Det er lagt til grunn fortsatt drift ved utarbeidelse av regnskapet i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

	31.12.2002	30.06.2003	31.12.2003
	144	1 593	0
	0	1 593	0
	144	0	0

Omdømme

KS landsting i 2008 oppnådde den mest omfattende og positive dekning av et landsting siden KS startet å registrere medieomtale (gjennom Retriever). Den største endringen er imidlertid at mens de tidligere landstingene har vært dominert av medieomtale av politiske konflikter, var årets dekning konsentrert om KS som interesse- og kunnskapsorganisasjon, om KS' analyser og løsningsforslag.

KS' landsting ble holdt på Seilet hotell i Molde

Foran Tariff 2008 ble det gjennomført budskapstrening til mediedebatter med fylkesstyrelederne og utvalgte ansatte. Under lønnsoppgjøret ble KS gjentatte ganger sitert og benyttet som kommentator i riksdekkende og regionale medier. KS ble brukt både som fakta- og premissleverandør.

KS satte den politiske agendaen ved framlegg av FoU-funn om vedlikehold på Vedlikeholdskonferansen. KS fikk stor oppmerksomhet og støtte fra flere faglige aktører. I forbindelse med Arbeidslivskonferansen ble det distribuert omdømmebyggende bilag i Dagens Næringsliv som sammen med mediearbeidet ga økt medieoppmerksomhet. KS var også etterspurt og synlig i mediene vedrørende tiltakspakken og ved statsbudsjettet.

I løpet av hele 2008 er det registrert 16.575 medietreff (utenom radio/TV). Dette er nær en dobling fra 2007 (8586 treff).

Opinionen

KS måler årlig sitt omdømme i opinionen opp mot de øvrige arbeidsgiverorganisasjonene (gjennom Synovate). KS scorer i totalinntrykk som nr. to av fem arbeidsgiverorganisasjoner.

Høsten 2008 (2007) ble resultatet:

- 26 prosent (24) har et godt inntrykk av KS' evne og vilje til å gjennomføre sine samfunnsoppgaver og opptre rettferdig og ansvarsfullt overfor medlemmer, brukere, befolkning og myndigheter. 16 prosent har et dårlig inntrykk.
- 23 prosent (23) har et godt inntrykk av organisasjonens evne til å få satt dagsorden, vinne støtte og få gjennomslag for sine mål. 15 prosent har et dårlig inntrykk.
- 24 prosent (25) har et godt totalinntrykk av KS. 18 prosent har et dårlig inntrykk.

Medlemsinformasjon

Før landstinget i 2008 fikk alle lokale folkevalgte en fireårs resultatrapport fra KS. Etter landstinget har KS distribuert langtidsstrategier for perioden 2008–2012 og et presentasjonshefte av KS som organisasjon. Medlemmene mottar også elektroniske nyhetsbrev etter hovedstyremøtene i KS.

Selv om antall besøk på ks.no økte med ca. 27 prosent viste en medlemsundersøkelse at det var et stort behov for å utvikle nettstedet fra avsenderorientering til mottakerorientering. Undersøkelsen viste også at medlemmene la større vekt på nytteverdi og verktøyfunksjoner enn på nyhetsoppdrag. Undersøkelsen ble lagt til grunn for et stort utviklingsprosjekt for å lansere nye nettsider i 2009.

KS Aktuelt vurderes som viktig for medlemmene. I Kommunal Rapports leserundersøkelse for 2008 ble lesernes oppfatning av hovedoppdragene i medlemsbilaget KS Aktuelt nr. 3 (Megling) målt mot hovedoppdrag i Kommunal Rapport (finansministeren og kommuneøkonomien). Mens slike undersøkelser normalt gir annonser og kjøpte bilag lav score i forhold til det redaksjonelle produktet, kommer KS Aktuelt ut med like stor anerkjennelse som selve avisen.

Medlemsundersøkelsen

Årets medlemsundersøkelse viser at KS har styrket seg betydelig. På fem ulike påstander sier hele 95 prosent at KS sitt arbeid er av stor eller meget stor viktighet. Og medlemmene er i 2008 blitt langt mer fornøyd med KS sitt arbeid enn året før.

Andel fornøyde medlemmer målt i prosent

	Påstand	2008	2007
1	Forhandler gode tariffavtaler	67	53
2	Kompetanse som talsmann	77	55
3	Gjennomslag rammebetingelser	47	47
4	God utviklingspartner	62	50
5	Lytte til og ivareta behov	60	46
6	Jeg stoler på KS	85	72

Undersøkelsen viser også områder der KS kan bli bedre.

Det største gapet mellom medlemmenes oppfatning av viktighet og dyktighet synes å være knyttet til arbeidet med rammebetingelser og medlemskontakt (lytte til og ivareta behov).

Dette er områder der økt bruk av tillitsvalgtes (politikernes) kompetanse kan være nøkkelen til like store omdømmeframskritt som på de øvrige områdene.

KS står stille på 47 prosent når det gjelder «gjennomslag for rammebetingelser». Når seks av ti mener at KS lytter til og ivaretar deres behov, er det en fremgang på 14 prosent. Her ligger det en klar utfordring siden alle mener det er viktig at KS er god til dette.

Rammevilkår og lokaldemokrati

KS har over lang tid arbeidet for at lokaldemokratiet skal få sin plass i Grunnloven. Det har vært fremmet forslag ved flere tidligere anledninger, men dette har ikke oppnådd tilstrekkelig flertall i Stortinget. I 2008 fremmet tolv stortingsrepresentanter, som samlet representerer alle partiene i dagens storting, et felles forslag om å innta en formulering om lokaldemokrati i Grunnloven.

Forslaget lyder: «Innbyggerne har rett til å styre anliggender som er av lokal karakter gjennom lokale organer som er utpekt ved direkte og frie valg. Slike organer kan pålegges bestemte oppgaver ved lov eller avtale.» I tråd med de konstitusjonelle forutsetninger, må en grunnlovsendring fremmes av ett storting og vedtas av det neste. Dette betyr at forslaget vil bli behandlet av det storting som velges høsten 2009.

Folkevalgtprogrammet

Alle kommunestyrerepresentanter har fått utdelt heftet «Sett dagsorden – grip mulighetene».

Heftet er utgangspunkt når ca. 75 prosent av landets kommunestyre og fylkesting har gjennomført KS Folkevalgtprograms basisdel etter valget i 2007. Evalueringen fra deltakerne er at dette er meget nyttig som utgangspunkt for en bedre utøvelse av vervet sitt.

KS har også tilbud til alle kommunestyre om å gjennomføre to folkevalgdager i tillegg til basisprogrammet i løpet av valgperioden, enten ved å bygge videre på temaene i basisprogrammet eller ved å benytte seg av de fem øvrige temaene KS har utarbeidet.

Ett eksempel: KS Agder har gjennomført folkevalgtprogram i mer enn 85 prosent av kommunene. En ny mentorordning for ordførere er testet ut sammen med Universitetet i Agder. Ordningen fortsetter i ordførerforumet som en del av programmet da forumet vektlegger ledertrening.

Konsultasjonsordningen

Det ble avholdt i alt sju konsultasjonsmøter i 2008, fire ordinære og tre ekstraordinære møter om henholdsvis utdanning, miljø og klimapolitikk og kommunesektorens rolle i økonomiske nedgangstider. I sistnevnte møte tok KS opp muligheten for å bruke 15 mrd. kroner gjennom kommunesektoren til tiltak innenfor vedlikehold og investeringer for å begrense økningen i arbeidsledighet.

I det første møtet la KS fram tall som viste et behov for vekst i frie inntekter på i underkant av seks mrd. kroner. Også utfordringene med sterk kostnadsvekst og manglende kompensasjon gjennom pris- og lønnsveksten (deflatoren) i kommunene ble tatt opp. Det ble avtalt å se nærmere på dette i Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi. I det andre møtet pekte KS blant annet på at private bedrifter får subsidier til AFP, og at dette representerer en ulik behandling mellom privat og offentlig sektor. I det tredje møtet pekte KS igjen på de økonomiske utfordringene i sektoren, og behovet for en sterkere vekst i de frie inntektene. I det fjerde møtet ga KS tydelig uttrykk for at organisasjonen er kritisk til at det ikke er gitt signaler om at det følger personalressurser med overføring av veiansvar til fylkeskommunene. Også underfinansieringen av barnehagereformen ble tatt opp.

Forvaltningsreformen

KS og fylkeskommunene var entydige i sine innspill til nye oppgaver. Innspill er gitt i flere omganger på oppfordring fra regjeringen, men disse er ikke imøtekommet. KS hadde ønsket at regjeringen fant rom for flere oppgaver til fylkeskommunene etter at Stortinget ba regjeringen vurdere dette.

Fra 2010 blir fylkeskommunen landets desidert største veieier målt i antall kilometer vei. Fylkesveiene vil utgjøre 45.000 km, mens antall km stamvei vil være ca. 9.000. Samtidig vil 110 av landets 122 fergesamband være en del av fylkesveiene. KS arbeider for at fylkeskommunene skal være i stand til å ivareta samferdselsansvaret på sitt område.

Det blir viktig å komme til enighet om de økonomiske forholdene knyttet til oppgaveoverføringene på samferdselsområdet. Riksveiene som overføres, har et vedlikeholdsetterslep på over ti milliarder kroner, som KS forutsetter blir kompensert i en eller annen form. Videre må det sikres at fylkeskommunene kan ivareta framtidige investeringer, drift og vedlikehold på en akseptabel måte. Det skal utarbeides nytt inntektssystem for fylkeskommunene blant annet som følge av reformen. Spesielt knytter det seg utfordringer til framtidige kostnadsnøkler på samferdselsområdet. Det foregår samtaler mellom KS og staten om disse temaene.

I tillegg diskuteres framtidige oppgaver for Statens vegvesen, eventuell overføring av kompetanse/ressurser til fylkeskommunene til planlegging og styring av det omfattende ansvaret på samferdselsområdet samt fylkeskommunenes bestillerfunksjon overfor Statens vegvesen.

Økonomiske rammebetingelser

KS har overfor regjeringen og stortinget pekt på at kommunesektorens reelle økonomiske handlefrihet har blitt redusert i løpet av 2008. Kommunene og fylkeskommunene har fulgt opp velferdstilbudet overfor innbyggerne og det har vært en aktivitetsvekst som er høyere

enn det de økonomiske rammene har gitt rom for. Kostnadsnivået har dertil vært høyt gjennom hele 2008, ikke minst på grunn av lønnsvekst. Det kraftige børsfallet har påført sektoren et betydelig tap på finansielt plasserte aksjer. Denne verdireduksjonen må kommunene føre som «renteutgift» i regnskapet for 2008. Den økte aktivitetsveksten, kostnadsutviklingen og børsfallet vil gi en klar svekkelse av driftsresultatene i kommunesektoren i 2008.

KS har løpende utarbeidet økonomiske analyser av situasjonen. Den oppdaterte kunnskapen er blant annet utgitt i to rapporter i publikasjonsserien «Kommunene og norsk økonomi». Rapportene behandler kommunesektoren i et nasjonalt perspektiv, men belyser også regionale forskjeller i utviklingen og er viktige for å synliggjøre KS som ekspertorganisasjon.

Denne rollen har også KS når det gjelder inntektssystemet – ikke minst når det gjelder dets konsekvenser. Hovedstyret vedtok i januar 2008, etter en bred fylkesvis behandling, en omforent uttalelse til Sørheimutvalgets rapport om inntektssystemet, basert på prinsippet om størst mulig lokal råderett. Den ble fulgt opp av analyser over det nye forslaget til inntektssystem i kommuneproposisjonen for 2009 og etter statsbudsjettet for 2009.

KS legger stor vekt på at kommuner og fylkeskommuner blir raskt og pålitelig oppdatert gjennom KS' prognosemodell for rammetilskudd. Den brukes av ca. 420 kommuner og alle fylkeskommuner. Modellen gir en god oversikt over de frie inntektene, og gir den enkelte kommune og fylkeskommune anledning til å lage prognoser for budsjett- og økonomiperioden. Modellen oppdateres ved endringer i grunnlagsdataene. Kommunene og fylkeskommunene får også nye anslag for inntektsutjevningen så snart den akkumulerte skatteinngangen publiseres av Statistisk sentralbyrå.

De siste årene har KS synliggjort at den økonomiske utviklingen har ført til forringelse av realkapitalen i kommunesektoren på grunn av manglende vedlikehold av bygg og infrastruktur. Dette har vært en av begrunnelsene i konsultasjonene for kravet om en økonomisk plan. KS fikk utarbeidet en egen FoU-rapport som viser at vedlikeholdsetterslepet for all bygningsmasse i kommunesektoren ligger på mellom 94 mrd. kroner og 142 mrd. kroner avhengig av hvilken standard man ønsker å legge til grunn.

Resultatene ble presentert på en egen vedlikeholdskonferanse med representanter fra regjeringen, kommunene og ledelsen i KS. Rapporten ble også presentert overfor media, og omtalen av resultatene var omfattende. Tallene som rapporten presenterte er blitt de autoritative tallene for vedlikeholdsetterslepet i kommunal sektor og viktige for å skape en bedre forståelse for et økonomisk løft på dette området. Landsstyret behandlet rapporten i oktober 2008. Det vedtok krav til staten, anbefalinger til kommunene og ba KS følge opp arbeidet – både med bedret økonomi for vedlikehold, endrede regnskapsregler og utarbeiding av en veileder for kommunene. Den nye forståelsen av verdiforringelsen som manglende vedlikehold medfører bidro også til at staten høsten 2008 varslet satsing på vedlikehold som viktig tiltak i forbindelse med finanskrisen.

Da man så at finanskrisen ville slå inn i realøkonomien og i løpet av 2009 gå ut over kommunene, foreslo KS allerede på årets fjerde konsultasjonsmøte i oktober, at skattørene for kommuner og fylkeskommuner burde settes høyere enn foreslått av regjeringen. KS har fått delvis gjennomslag for dette ved at regjeringen har forpliktet seg til å kompensere eventuell skattesvikt for kommunesektoren i 2009, men uten at skattørene ble oppjustert.

KS har arbeidet for at tiltak kan iverksettes i kommunesektoren for å motvirke den økonomiske nedgangen i 2009. Samtidig tok KS opp med staten at kommuner og fylkeskommuner ville kunne gi viktige bidrag i en motkonjunkturpolitikk. KS dokumenterte, gjennom KS i regionene, at kommunesektoren i november 2008 hadde vedlikeholds- og investeringsprosjekter for i størrelsesorden 30 mrd. kroner som kunne igangsettes hurtig, og dermed bidra til å redusere ledigheten i bygg og anlegg. Regjeringen inviterte KS til ekstraordinært konsultasjonsmøte om økonomiske krisetiltak 11. desember 2008 og KS anbefalte der Regjeringen å bruke 15 mrd. kroner til ekstraordinære tiltak innen vedlikehold og investeringer i bygg og infrastruktur for å dempe veksten i arbeidsledighet.

NAV-reformen

Reformen var i 2008 i en sårbar og krevende fase, ikke minst for en del av de statlige ytelsesområdene. Pensjonsreformen er krevende på nytt regelverk og nye systemer. NAV-reformen gir store omstillingskrav samtidig som løpende tjenester og oppfølgingen av brukerne skal opprettholdes og bedres. Det er skapt økte forventninger, selv om reformen langt fra er slutført. Det er også oppstått restanser, for lange saksbehandlingstider og ventetider på telefon. Ansatte skal lære nye oppgaver og fungere i nye roller. NAV har utfordringer knyttet til IKT, telefoni og arkiv. Dette er utfordringer også i inngangen til 2009, ikke minst i en tid med økende ledighet og får også konsekvenser for det kommunale bidraget i NAV.

Etableringen av nye felles lokalkontorer følger planen. Etableringsprosjektene er ressurs- og tidkrevende både for stat og kommune, men synes i hovedsak likevel å gå smidigere enn forventet. Kvalifiseringsprogrammet som tilbyr alternativ for langtids sosialhjelpsmottakere, fikk i siste halvår stadig flere søkere og måltallet ble nesten nådd. KS har også i 2008 i samarbeid med Arbeids- og inkluderingsdepartementet forsøkt å beregne kompensasjonsgrunnlaget til kommunene for deres merkostnader for kvalifiseringsprogrammet. KS i fylkene har sammen med rådmannsutvalgene deltatt i fylkesfora for reformen. Det er på initiativ fra KS lagt fram lovforslag som vil gi kommunale NAV-kontorledere samme fullmakter i forhold til Tjenestemannsloven i personalsaker som statlige ledere. I alle fylker er det etablert møter mellom NAV, KS og Fylkesmannen.

Barnehager

Til det fjerde konsultasjonsmøtet i 2008 hadde KS en særmerknad som dokumenterte underfinansiering av barnehagereformen på 750 mill. kroner. Dette er i strid med Stortingets barnehageforlik av 2003, hvor det fremgår at barnehagereformen skal fullfinansieres med statlige midler mens kommunenes nominelle egenfinansiering av sektoren forutsettes opprettholdt på 2003-nivå. Økningen i netto driftsutgifter kan i hovedsak tilskrives endringer som skjedde fra 2006 til 2007.

Kunnskapsdepartementet (KD) erkjente forholdet, og dette ble omtalt i statsbudsjettproposisjonen for 2009. Her loves det imidlertid ingen form for kompensasjon. KS har gjennom konsultasjonsordningen og overfor Stortinget bedt om at regjeringen kompenserer for underfinansieringen ved å øke rammene til kommunene med 750 millioner kroner i det økonomiske opplegget for 2009. Dette for at Stortingets forutsetning om statlig dekning av merkostnadene knyttet til barnehagereformen blir oppfylt. Det er ikke gitt noe løfte om dette, men KD har sagt seg villig til å samarbeide med KS om å klarlegge hvordan økningen i kommunenes netto driftsutgifter har oppstått.

Barnevern

Det ble inngått ny samarbeidsavtale om barnevern mellom Barne- og likestillingsdepartementet og KS. Det er lagt vekt på at avtalens fremste formål er å fremme samhandling. Den nye avtalen inneholder også bestemmelser om oppretting av et tvisteløsningsorgan for behandling av uenighet om betalingsansvar mellom stat og kommune i barnevernet.

«Sammen for barn og unge»

KS har sammen med BLD igangsatt et tre-årig utviklingsprosjekt, «Bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge – sammen for barn og unge», med 15 deltakerkommuner. Målet er å utvikle gode samarbeidsmodeller og praksis som sikrer koordinering av tjenester til utsatte barn og unge. Erfaringer og samarbeidsmodeller som utvikles skal være eksempler for øvrige kommuner. Prosjektet ble forankret og etablert høsten 2008.

Prosjektet har deltatt med høringsuttalelser, bidratt i ulike samarbeidsfora, og som diskusjonspartner med kommuner der tema samhandling og samordning av tjenester til utsatte barn og unge står sentralt. Et av områdene som har vært i særlig fokus er et landsomfattende tilsyn utført av BLD og Helsetilsynet, med fokusområde kommunale barnevern-, helse- og sosialtjenester til utsatte barn. Mange kommuner har gjennom høsten 2008 vært i kontakt med prosjektet etter gjennomført tilsyn for å drøfte veier å gå for å lukke avdekket avvik.

Flyktninger og innvandrere

Integreringstilskuddet økte fra 496.000 til 551.000 kroner i 2008. Dette er en bra vekst, selv om det fortsatt er litt igjen til fullfinansiering av feltet. KS har lenge jobbet med å dokumentere at vertskommuner for asylmottak er underfinansiert. I 2008 ble dette tilskuddet doblet. Samtidig ble også Grunnskoletilskuddet for vertskommuner for omsorgsentre økt betydelig (220 prosent) og barnevernsutgifter for barn i asylmottak blir nå refundert. I 2008 har KS jobbet mye med å bedre informasjonen og gi større kommunal innflytelse ved opprettelse av asylmottak. Dette har blitt bedre, men har fortsatt forbedringspotensial.

Etikk

KS ser økt bevissthet om etiske utfordringer i kommunene og vilje til å sette i verk tiltak for å sikre høy etisk standard. Mange kommuner har i 2008 arbeidet med å få på plass rutiner for varsling. I en undersøkelse KS har gjennomført, oppgir fire av fem kommuner at de enten har rutiner for varsling på plass eller skulle få det til i løpet av 2008. Som aktivt medlem i Initiativ for Etisk Handel, satt KS i referansegruppa som bisto i utarbeidelsen av en veileder til hvordan etiske hensyn kan tas hensyn til i praksis, ved offentlige anskaffelser.

I løpet av 2008 er bruken av styrevervregisteret.no mer enn fordoblet. 311 kommuner er med og nærmere 6.500 politikere og ledere i kommunene har registrert sine verv og økonomiske interesser. Tre av fire kommuner har etiske retningslinjer på plass. De fleste er nylig revidert.

Medarbeiderundersøkelsen på bedrekommune.no er revidert med spørsmål blant annet angående etikk. Resultater fra undersøkelser i 99 kommuner, med over 60.000 svar, viser at medarbeiderne opplever at leder tar etiske spørsmål på alvor (score er 4,7 på en skala fra en til seks, der seks er best).

Kommunesektorens etikkutvalg, ledet av dr. juris Lucy Smith, gjennomførte tre møter i 2008. Utvalget har blant annet drøftet diverse habilitetsspørsmål, salg av kommunal eiendom, kontrollutvalgets rolle og kontroll med salg av alkohol. Med mindre saken er behandlet konfidensielt, legges alle uttalelser fra Etikkutvalget på nettsiden etikkutvalget.no.

Prosjekt «Samarbeid om etisk kompetanseheving i helse og omsorg», gjennomførte flere samlinger med ressurskommunene i etikkarbeid og startet opp med sin første pulje. Ved utgangen av året var 37 kommuner i gang med lokale etikksatsinger innen helse- og omsorgstjenestene. Etikkhåndboka for helse- og omsorgstjenestene ble lansert i oktober og er blitt svært godt mottatt. Den er presentert i flere aviser og i program på NRK-radio.

Europapolitisk engasjement og arbeid

Det overordnede målet for KS' europapolitiske virksomhet i 2008 var å øke kompetansen om EU/EØS og Europarådet på områder med særlig relevans for kommunal sektor, samt spre informasjon og kunnskap for å fremme medlemmenes europapolitiske interesser overfor staten og europeiske organer.

I juni 2008 besluttet EFTAs ministermøte å etablere et rådgivende forum for lokalt og regionalt folkevalgte. Beslutningen var resultat av godt samarbeid mellom KS og søsterorganisasjoner i Island og Sveits, som så behov for en møteplass i EFTA som kan drøfte lokale/regionale EFTA/EØS saker og ha kontakt med EUs Regionkomité. I annet halvår har det vært dialog med nasjonale myndigheter i de tre landene og EFTA-sekretariatet om retningslinjer og arbeidsformer for forumet.

På forsommeren kom to rapporter som ble viktige for det videre arbeidet med myndighetskontakt og kompetanseutvikling på det europapolitiske området. FoU-rapporten «Lojal iverksetting eller målrettet medvirkning? – om kommunesektoren og EØS-avtalen» dokumenterer at EØS har stor og økende betydning for kommunesektoren. Rapporten påpeker at endring i arbeidsmetoder og organisering av EØS-relevant arbeid i norsk forvaltning kan øke kommunesektorens medvirkning. Rapporten har vært etterspurt tema for seminarer, foredrag og drøfting med ulike målgrupper og grunnlag for videreutvikling av KS' arbeid med europapolitiske problemstillinger.

Styrket samhandling mellom forvaltningsnivåene i EØS-arbeidet, var tema for den andre rapporten (juni 2008) fra en arbeidsgruppe med deltakelse fra UD, KRD, KS og Landsdelsutvalgene. Flere av forslagene for bedre påkobling og samarbeid i EU/EØS-saker som berører kommunesektoren, er iverksatt. Et tiltak er at departementene skal vurdere konsekvenser for kommuner/fylkeskommuner i EØS-notatene som utarbeides for nye EØS-initiativer. Videre er forholdet til kommunesektoren for første gang omhandlet i UD's nye håndbok i EU/EØS-arbeid for sentralforvaltningen.

Gjennom Europarådets Kommunalkongress, CEMR, CEEP og EFTA Konsultative Komité har KS, både politisk og administrativt, deltatt i drøftinger og arbeid for å fremme medlemmenes interesser på europeisk nivå. Europapolitisk Forum møttes to ganger i 2008 om temaer som klima/miljø, tjenstedirektivet, nordområdene og territoriell samhörighet.

Informasjonsformidling og medlemskontakt har vært høyt prioritert i KS' europapolitiske arbeid gjennom hele 2008. KS' kontor i Brussel har bred kontakt og godt samarbeid med lokale/regionale europeiske miljøer og organiserte 14 europaseminarer og holdt 50 foredrag for ulike målgrupper, ofte i samarbeid med de seks norske regionkontorene. KS elektroniske nyhetsbrev, «EU på norsk», utkom med ni nummer til ca. 800 abonnenter. KS arrangerte fire regionale temadager om EU/EØS samarbeidsprogrammer i samarbeid med UD og KR D, og arbeidet aktivt i Norge og mottakerlandene for å spre kunnskap om finansieringsordningene i EØS. Våren 2008 avsluttet 25 deltakere KS' kompetanseprogram «EU/EØS og kommunesektoren» og en ny runde med 34 deltakere startet i høst. Til sammen representerer KS' arbeid en bred kontaktflate som bidrar til å styrke medlemmenes kompetanse, deltakelse på europeiske møteplasser og til å fremme kommunesektorens europapolitiske interesser.

I løpet av 2008 har ESA fått inn en rekke saker hvor kommuner antas å opptre i strid med bestemmelser i EØS-avtalen. Mange av sakene knytter seg til avhending av fast eiendom, bl.a. til idretts- og kulturformål. KS vurderer i den sammenheng mulige tiltak.

KS har i 2008 aktivt fremmet deltakelse fra norske kommunal- og fylkespolitikere på sentrale europeiske møter, seminarer og konferanse, for å synliggjøre norsk kommunal sektor i en europeisk sammenheng.

Desentralisering av faglig ansvar for europaarbeid til alle enheter og virksomheter i KS, samt overføring av det faglige koordineringsansvaret til Brusselkontoret, ble gjennomført for å styrke hele KS' europapolitiske virksomhet og sikre påkobling av kommunesektoren i europapolitikken.

Arbeidsgivervirksomheten

Kommunesektoren har tatt arbeidsgiverstrategien AGS 2020 i bruk, blant annet som følge av et omfattende nettverksarbeid i fylkene. KS har gjennomført målinger i løpet av 2008 som viser at kommunene utvikler en arbeidspolitikk inspirert av AGS 2020 som er strategisk og politisk forankret. KS har i samarbeid med regionene, gjennomført flere seminarer og konferanser med utgangspunkt i AGS 2020.

Arbeidslivskonferansen

Arbeidslivskonferansen 2008 «Kallet av kommunen», ble en vellykket møteplass med over 320 deltakere og medvirkende. Konferansen var den fjerde i rekken. For KS er det viktig å støtte og gi retning for kommunenes arbeid med å skape attraktive arbeidsplasser og forbedre eget omdømme. Konferansen fikk svært gode tilbakemeldinger fra deltakerne.

Rekruttering og forvaltning av arbeidskraft

Strategi for arbeidskraft og rekruttering

Arbeidet med en egen strategi for arbeidskraft og rekruttering ble påbegynt i 2008, og bygger på AGS 2020. Rekruttering var tema for et rådslag i forbindelse med Arbeidslivskonferansen i september 2008. En entydig tilbakemelding er å fokusere på ungdom i rekrutteringsarbeidet. Det ble også gjennomført et eget rådslag med de fire hovedsammenslutningene. I forbindelse med arbeidet ble det utarbeidet en FoU av Econ Pöyry «Rekruttering og arbeidskraft i kommunene – en kunnskapsstatus». Gjennom «Tilflyttingsprosjektet» ønsker KS å utvikle strategier og metodikk for å dyktiggjøre medlemmene som tilretteleggere for utenlandsk tilflytting til utsatte områder av landet. Pilot er startet i Nordland og vil gjennom prosjektperioden utvides til å omfatte Nord-Norge.

ARTE - forprosjekt om bruk av robot- og sensorteknologi

ARTE er et samarbeidsprosjekt mellom NHO og KS hvor formålet er å undersøke mulighetene for mer bruk av robot- og sensorteknologi innen pleie- og omsorgssektoren. Et mål er å finne teknologiske løsninger som bidrar til å bruke ansattes ressurser mer målrettet.

Kompetanse

KS har gjennom nettsidene og regionale seminarer informert om oppfølging av Hovedtariffavtalens nye bestemmelse som vektlegger kompetanse, læring og utvikling som grunnlag for tjenesteutvikling, samt Riksmeglingsmannens møteboks punkt om at kompetansekartlegging av formal- og realkompetanse skal være gjennomført senest 1.4.2009.

Deltid

Gjennom strategikonferansene og fem regionale dagsseminarer kalt «Ett skritt videre», har KS understreket at kommunene fortsatt må arbeide aktivt og systematisk for å redusere uønsket deltid. KS satt i referansegruppen og ga innspill om omfanget av og tiltak for å redusere uønsket deltid, til Skift/turnusutvalget. Det er opprettet et partssammensatt utvalg som særlig skal se på hvilke virkemidler som benyttes lokalt for å få flere i hele og større stillinger.

Inkluderende arbeidsliv (IA) og sykefravær

For kommunal sektor er nivået på sykefravær og andel funksjonshemmede ved utgangen av 2008 omtrent på samme nivå som ved inngåelse av IA-avtalen i 2001; 8,1 prosent. Kommunal sektor har imidlertid hatt en økning i andel ansatte over 50 år, og KLP opplyser at gjennomsnittlig avgangsalder har økt med over to år, fra 54,9 år til 57,2 år i perioden. Det er stor aktivitet i sektoren for å redusere sykefraværet. Her nevnes noen av dem:

- Kvalitetskommuneprogrammet, hvor 140 kommuner deltar, har alle målsetting om økt tjenestekvalitet og redusert sykefravær. 12 av disse har særlig fokus på sykefravær og kan vise til en noe bedre sykefraværsutvikling enn resten av kommune-Norge.
- Prosjektet 321=sammen om et bedre arbeidsmiljø, delprosjekt sykehjem. Et samarbeid mellom arbeidslivets parter og statlige myndigheter (Arbeidstilsyn og NAV).
- KS deltok i utformingen av sykemeldingsblanketten med avventende sykemelding som ble tatt i bruk 1. september.
- KS er gjennom medlemskap i CEEP forpliktet til å implementere europeisk avtale om trakassering og vold på arbeidsplassen. De største arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene på nasjonalt nivå samarbeider om implementeringen.

Seniorpolitikk

Veilederen «Attraktiv seniorpolitikk» ble utgitt i 2008, og er godt mottatt både av kommunene og arbeidstakerorganisasjonene. Kommunene er opptatt av å se seniorpolitikk også i en økonomisk sammenheng. Veilederen er oversatt til engelsk og presentert i EU-sammenheng.

Kommunesektorens traineeprogram

Våren 2008 var det 172 høyt kvalifiserte søkere til traineeprogrammet, hvorav ti nye traineer ble rekruttert til kull nr. to i samarbeid med fem kommuner. Hensikten er å rekruttere og kvalifisere unge talenter med høyere utdanning til å jobbe med fag- og/eller ledelsesoppgaver innenfor strategisk viktige utviklings- og samfunnsoppgaver. Å styrke kommunesektorens omdømme som attraktiv arbeidsgiver for arbeidstakere med høyere utdanning er også et mål.

Mangfold og likestilling

KS har vært representert i referansegruppe for Diskrimineringslovutvalget og i ulike arbeidsgrupper som i arbeidet med regjeringens handlingsplan mot etnisk diskriminering. Det er utført ulike aktiviteter knyttet til mangfold, fremme likestilling og hindre diskriminering i arbeidslivet. KS avga høringsuttalelse til forslaget fra Likelønnskomisjonen; «Kjønn og lønn».

Ledelse

Det har gjennom året vært stor oppmerksomhet rundt kommunal ledelse. Lederpolicyen «Å lede i det skapende spenningsfeltet» vedtatt i 2007, ble utgitt som eget veiledningshefte. Det ble gjennomført en evaluering av KS' ulike ledersatsinger og programmer.

RÅDmentor, et coaching- og lederutviklingsprogram for rådmenn, ble gjennomført i Midt-Norge. En egen pilot for lederutvikling for ledere av lokale NAV-kontor er nesten ferdigstilt.

Topplederne i kommunesektoren

Econ Pöyry gjennomførte en studie for KS som dokumenterer at kvinneandelen blant rådmenn øker langsomt i forhold til målet om balansert/lik fordeling, fra 13 prosent i 2004 til 18 prosent i 2007. Samtidig er kvinneandelen blant nytilsatte rådmenn økt betydelig, fra 23 prosent til 36 prosent. Kvinnelige rådmenn slutter imidlertid raskere enn mannlige rådmenn.

Krefter i bevegelse

For tredje året på rad ble ledertreningsprogrammet «Krefter i bevegelse» gjennomført med fem samlinger. I alt deltok 20 toppledere. Programmet fikk svært gode tilbakemeldinger.

Mangfold i ledelse

KS avsluttet i 2008 kandidatnettverket for «Mangfold i ledelse», gjennomført i samarbeid med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet. 30 kommuneansatte med innvandrerbakgrunn deltok i nettverksprogrammets fire samlinger. Målet har vært å stimulere til nytenkning og større mangfold ved lederrekruttering og utøvelse av lederskap i kommunene.

Aksjon helsefagarbeider

Aksjon helsefagarbeider har i 2008 etablert 22 nye rekrutteringspatroljer. Det er fordelt 35 patroljer på hele landet. De består av unge hjelpepleiere og omsorgsarbeidere som jobber i kommuner, sykehus og private virksomheter. Rekrutteringspatroljene har besøkt ungdomsskoler og videregående skoler for å synliggjøre helsearbeiderfaget og de mange muligheter utdanningen gir. De har fått mye positiv omtale i lokale medier, noe som har ført til at faget har blitt presentert på en positiv måte. Søkertallet på Vg1 og Vg2 har gått opp der rekrutteringspatroljene har vært.

Det har også vært jobbet mye for at kommuner og helseforetak skal opprette tilstrekkelig antall læreplasser.

Flink med folk i første rekke

Det er i løpet av 2008 inngått kontrakt med 36 kommuner for deltakelse i prosjektet «Flink med folk i første rekke», som skjer i samarbeid med Helsedirektoratet. Flere kommuner har meldt sin interesse for deltakelse. Hovedmålsetting med de lokale prosjektene er å øke kvaliteten på tjenestene ved å fremme bedre ledelse av tverrfaglig samarbeid i helse- og omsorgstjenestene. Arbeidet er forankret i Kvalitetsavtalen for helse og omsorg.

Tariff

Hovedtariffoppgjøret 2008 var et godt bidrag til å bedre kommunesektorens konkurranseevne i arbeidsmarkedet, et oppgjør som vektla kompetanse, læring og utvikling som grunnlag for tjenesteutvikling og lønnsutvikling.

Foran og under forhandlinger og mekling var det god dialog mellom partene, som begge strakk seg langt for å unngå streik. Rammen for oppgjøret ble 6,34 prosent, et resultat som lå høyere enn resultatet i frontfaget (5,6 prosent) og 0,2 prosent over resultatet i statlig sektor. Resultatet ble i samsvar med hovedstyrets vedtatte mandat. Dette gjelder rammens størrelse, oppgjørets profil, sentrale justeringer av lønnsnivåer for utdanningsgruppene generelt og undervisningspersonellet spesielt, så vel som tilstrekkelig lokale midler til å sikre det enkelte medlems behov for å drive en aktiv lønns- og arbeidsgiverpolitikk.

Unio valgte å ta sine medlemmer ut i streik, en streik som fikk stor oppmerksomhet i mediene, inntil den ble avsluttet 4. juni.

Årets oppgjør ble evaluert som meget vellykket i alle regioner. Våre medlemmer gir uttrykk for at de er tilfredse både med gjennomføring av oppgjøret og informasjon i etterkant.

Pensjon

Partene ble enige om at arbeidet med tjenstepensjonsordningen (TPO) og avtalefestet pensjon (AFP) tilknyttet pensjonsreformen, fortsetter med sikte på å avklare ordningene i mellomoppgjøret i 2009. Det legges til grunn at de nye ordningene i sektoren blir forutsigbare og mer økonomisk bærekraftige enn dagens pensjonsordninger.

Lokale forhandlinger

De lokale forhandlinger etter det sentrale oppgjøret resulterte i brudd på i overkant av 100 virksomheter. De sentrale parter har lagt stor vekt på å finne løsninger på disse utfordringene. Etter stor innsats fra forhandlingsenheten i KS ble bare om lag 30 brudd oversendt sentral ankebehandling.

Særavtale for bedrifter

Det ble i forhandlingene etablert en egen særavtale for konkurranseutsatte virksomheter med medlemskap i KS Bedrift.

Medlemsservice

Medlemsservice er fortsatt en meget etterspurt tjeneste, både via telefon og e-post. Tjenesten er under kontinuerlig evaluering og utvikling, og er en prioritert oppgave i KS. Opp mot 5.000 henvendelser på e-post besvares hvert år. Det arbeides med dataløsninger som skal gjøre kunnskapen i medlemsservice enda bedre tilgjengelig for medlemmene.

Veterinærtjenesten

Det ble i desember 2008 inngått ny rammeavtale mellom Den norske veterinærforening og KS om organisering av og godtgjøring for deltakelse i klinisk veterinærvakt.

Sentrale særavtaler

Sentrale generelle og forbundsvise særavtaler med utløpsdato 31.12.08 er reforhandlet.

Kurs og medlemsopplæring

Også i 2008 har forhandlingsenhetens ansatte gjennomført kurs og medlemsopplæring i stort omfang. Aktiviteten har vært tilpasset ressursbruk i forhold til forberedelser og gjennomføring av hovedtariffoppgjøret.

KS Innkjøpsforum (KSI)

2008 har vært et spesielt år for KSI, med hensyn til å få på plass ny koordinator og nye vedtekter. Ny to-årig rullerende handlingsplan ble utarbeidet og utgjør et styringsdokument for fagrådets og administrasjonens aktiviteter. Den nye samhandlingsplanen som regulerer forholdet mellom KS og KSI ble godkjent på den årlige samlingen i september.

Det er avholdt seks fagrådsmøter i 2008 og både fagrådsmedlemmer og varamedlemmer har arbeidet aktivt med saker mellom møtene. Fagrådet ønsker å involvere medlemmene mer aktivt i KSI. Det er i 2008 sendt ut referat fra fagrådsmøtene til alle medlemmene og KSIs nettsider er revitalisert.

KS som utviklingspartner: Organisering, kvalitet og effektivisering

KS har som forretningsidé å være kommunesektorens viktigste utviklingspartner. Det er ikke entydig hva rollen som utviklingspartner innebærer, og svært mye av KS' aktivitet kan kobles til denne rollen. Et konkret mål for 2008 har vært at KS-konsernet skal fremstå koordinert og med en profil som gjensidig styrker selskapene og KS som medlemsorganisasjon. Generelt er det et mål at medlemmene skal oppfatte KS som tydelig og helhetlig.

Landets kommuner får flere ganger i året tilbud og henvendelser fra KS om å delta i ulike utviklingsprosjekter, kurs, konferanser, dialogarenaer, rådgivning osv. KS vil mye, og har høye ambisjoner om å få ting til, sammen med medlemmene.

KS blir utfordret av kommunene når det gjelder våre mange tilbud og har i løpet av 2008 fått kritikk fra medlemmene på at enkelte tilbud framstår som lite koordinert, og at kommunene ikke ser forskjell på de ulike programmene og prosjektene KS tilbyr. På den annen side får ofte KS svært gode tilbakemeldinger på tilbudene hver for seg, at kommunene får mye igjen for sin deltakelse og at KS treffer godt med tilbudene.

Mye tyder på at KS' utfordring som utviklingspartner handler om samordning og kommunikasjon. KS har i 2008 startet et arbeid for å bevisstgjøre organisasjonen på hva utviklingspartnerbegrepet betyr og bør bety.

Flere av KS' utviklingstilbud til kommunene har fellestrekk: Det er fokus på kvalitet i tjenesten, det er arbeid i nettverk som hovedmetode, og man bruker systematisk verktøy for å analysere kommunens ståsted. Prosjektene Kvalitetskommuneprogrammet, Effektiviseringsnettverkene, Livskraftige kommuner, Grønne Energikommuner og Flink med Folk i første rekke er eksempler på dette. KS har gode erfaringer med nettverksmetoden, og ser at denne metoden er effektiv for svært mye av det vi gjør som utviklingspartner. KS som utviklingspartner vil få høyere prioritering i 2009.

Skole og utdanning

KS har jobbet med å styrke arbeidet med kvalitet i grunnopplæringen gjennom å bistå medlemmene i å være aktive og offensive skoleeiere. Dette gjelder både politisk og administrativt. Godt skoleeierskap handler om god ledelse med systematikk i arbeidet og tett oppfølging, herunder kompetanseutvikling for de ansatte.

KS har utarbeidet en utdanningspolitisk plattform som landstinget fikk utdelt. Landstinget uttalte at kommunene og fylkeskommunene må ha sterkere politisk oppmerksomhet knyttet til resultatoppfølging og kvalitet i egne skoler gjennom åpenhet om skolens mål, arbeid og resultater. Dette vil bidra til å øke det lokale engasjement for skolen blant foreldre, elever og andre innbyggere. Landstinget uttalte også at kommunene og fylkeskommunene må satse på tydelig skoleledelse og gode styringsmodeller for utdanningssektoren og øke oppmerksomheten mot gode læringsresultater.

KS' tilbud til medlemmene har blitt gitt gjennom kurs i bl.a. skolejuss og avtaleverk, nettverk innen skolevurdering og utarbeidelse av forsvarlig system for å vurdere om opplæringsloven følges. Skoletinget ble for første gang arrangert i april med over 300 deltakere, mange av deltakerne var folkevalgte som ønsket en slik møteplass. Delplan til eKommuneplanen, IKT i grunnopplæringen, ble også utarbeidet av KS i 2008.

Regionene har i løpet av året fått flere stillinger til arbeidet med utdanningsspørsmål. Dette har lagt grunnlag for en betydelig kvalitetsheving av vårt arbeid med utdanning.

Ett eksempel er region Buskerud/Telemark/Vestfold (BTV) som sammen med Høgskolen i Vestfold og Handelshøgskolen BI utviklet og igangsatt to unike studietilbud i skoleledelse (hvert på 30 studiepoeng):

* Lederutvikling for rektorer/skoleledelse (LUR-programmet)

* Lederopplæring for kommende skoleledere (Rekrutt-programmet)

Klima

Kommunesektoren har et betydelig handlingsrom for å redusere klimautslippene og lage tilpasningsstrategier for et endret klima, både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet.

Et enstemmig landsting anbefalte at alle kommuner og fylkeskommuner skal sette seg konkrete klima- og energimål, utarbeide og iverksette klima- og energiplaner, inngå partnerskap med innbyggere, næringsliv og statlige etater, utarbeide planer for å motvirke konsekvensene av endret klima samt bruke plan- og bygningsloven til å stille strenge krav til energibruk.

I KS er det opprettet en strategisk satsing på klima for landstingsperioden. Satsingen er organisert som et eget prosjekt og henter i all hovedsak personell og øvrige ressurser fra egen organisasjon. KS har etablert en egen samarbeidsavtale med Enova og samarbeider med flere departementer, forvaltningsorganer og organisasjoner om ulike satsinger knyttet til klima.

KS satte på seinhøsten i gang FoU-prosjektet «Klimamål i et kommuneperspektiv – kartlegging av status og utvikling av metode for aggregering av data», for å få oversikt over status for planarbeidet, mål og tiltak i kommunesektoren, samt danne grunnlag for å lage en nasjonal forpliktelse for klimaarbeidet.

I oktober ble det avholdt et ekstraordinært konsultasjonsmøte om klima. Det ble utvekslet synspunkter knyttet til kompetansebehov, innretning på tiltak, samordning av virkemidler og det ble drøftet hvordan lokal handlefrihet knyttet til klima kan oppnås og utnyttes bedre.

Livskraftige kommuner

I 2008 deltok 192 kommuner i Livskraftige kommuner, fordelt på 37 nettverk innen miljø og samfunnsutvikling. Dette er en økning på 42 kommuner fra 2007. Deltakerkommunene dekker ca. 2/3 av landets befolkning. Deltakelsen må ses i sammenheng med Grønne energikommuner og pågående prosesser som Vestfold Energiforum. Tema «Klima og energi» ble valgt av de fleste prosjektdeltakerne.

Grønne energikommuner

Grønne energikommuner (GE) er et program som skal fremme kommunenes satsing på energieffektivisering, fornybar energi og reduserte utslipp av klimagasser. Programmet er et samarbeid mellom KS og regjeringen. 2008 har vært et viktig år for å etablere samarbeidet med kommunene. Det er arbeidet med en tydeligere profil på programmet som blant annet har betydd en omfattende direkte kontakt med administrativ og politisk ledelse hos de 22 programdeltakerne. Det er gjennomført samlinger i alle nettverkene. GE har blitt en integrert del av KS sin klimasatsing. Alle GE-kommunene skal ha utarbeidet en klima- og energiplan med tiltaksdel som arbeidsdokument i klimaarbeidet. Det forventes at samtlige gjør seg ferdig med dette i løpet av 2009.

Kvalitetskommuneprogrammet

Programmet har gjennomført sitt andre hele driftsår og har ett helt år igjen. Programmet er et samarbeid mellom KS, staten og arbeidstakerorganisasjonene og skal bidra til å styrke kommunesektorens omdømme. Målet med samarbeidet er å øke kvaliteten og effektiviteten på det kommunale tjenestetilbudet gjennom en konstruktiv samhandling mellom de folkevalgte, lederne og de ansatte slik at innbyggeren merker en forbedring. Det er et særskilt mål å redusere sykefraværet i kommunesektoren.

Sykefraværet i Kvalitetskommuneprogrammet følger gjennomgående utviklingen i sektoren for øvrig. Innsatskommunenes sykefravær viser en nedgang på 0,2 prosentpoeng mot en økning på 0,2 i sektoren for øvrig. Alle de 138 kommunene som er med i programmet har som målsetting å redusere sykefraværet. Det er utviklet kvalitetsindikatorer som skal fange opp den brukeropplevde kvaliteten innen oppvekst-, pleie og omsorgssektoren. De fleste kommuner jobber med tiltak for å forbedre kvaliteten, og det er flere prosjekt i hver kommune. Engasjementet er gjennomgående godt forankret hos politikere, administrasjon, ansatte og tillitsvalgte.

Samferdsel

KS har tilrettelagt for - og koordinert innspill til konkretisering av forvaltningsreformen på samferdselsområdet, herunder overføring av «øvrige riksveier» til fylkeskommunene fra 2010. KS har igangsatt et FoU-prosjekt som dokumenterer vedlikeholdsetterslepet på kommunale veier, fylkesveier og «øvrige riksveier». Dette vil danne et viktig grunnlag for KS sitt interessepolitiske arbeid med å fremme konkrete krav til regjeringen om økte ressurser til veisektoren – både investeringer, drift og vedlikehold.

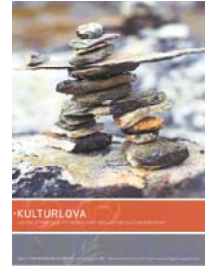
Næringsutvikling

KS har fulgt opp samarbeidsprosjektet med Innovasjon Norge og arrangert flere samlinger for å styrke kommunene som en effektiv og kompetent førstelinje i lokalt næringsutviklingsarbeid. Det regionale partnerskapet ved fylkeskommunen, fylkesmannen og Innovasjon Norges distriktskontor er trukket inn i konkretiseringen av det videre arbeidet.

KS har i tett dialog med fylkeskommunene bidratt til implementering av de nye oppgavene og virkemidlene i forvaltningsreformen på næringsområdet. Dette gjelder særlig etableringen av regionale forskningsfond og spørsmål knyttet til delt eierskap til Innovasjon Norge.

Kultur

KS har i samarbeid med Norsk kulturforum utarbeidet en informasjonsbrosjyre om utfordringer ved implementering av kulturloven i lokal, regional og statlig kulturpolitikk. Det er igangsatt et arbeid med å utarbeide en konkret veileder for kulturarbeid i kommunene. KS har videre arbeidet aktivt for å integrere kulturfeltet i den nye forvaltningsreformen, blant annet overføring av økt ansvar for finansiering av kulturtiltak på lokalt og regionalt nivå.

Frivillighet

I forum for aktive frivillighetskommuner ble det arrangert ett seminar, med god deltakelse. KS har videreført intensjonsavtalen med Norges Røde Kors fram til 2010. Målet er å bruke hverandres nettverk og kompetanse på sentralt og lokalt nivå for å skape levende og trygge lokalsamfunn der innbyggernes behov ivaretas. KS har et løpende samarbeid med frivillighet-Norge for å utvikle en nasjonal plattform for samhandling mellom offentlig og frivillig sektor.

eKommune

I 2008 ga KS ut strategi- og handlingsplanen «*eKommune 2012 – lokal digital agenda*», med tilhørende delplaner for IKT i helse og omsorg og IKT i grunnopplæringen. Planene danner grunnlaget for KS' IKT-satsing. Stadig flere kommuner bruker strategidokumentene til å formulere egne mål og tiltak.

KS IKT-Forum har bidratt til utveksling av erfaringer og kunnskap om bruk av IKT i kommunesektoren. Forumets hjemmeside (www.ksikt-forum.no) har vært under utvikling som kunnskapsportal. Erfarings- og veiledningsmateriale fra ulike prosjekter, herunder «Tjenester på nett», er formidlet til kommunene gjennom portalen og via regionale seminarer. Den årlige eKommune-konferansen ble gjennomført med ca. 300 deltakere.

KS har arbeidet aktivt for utvikling av standarder og felles løsninger for kommunesektoren. Det er gjennomført prosjekt for standardisert integrasjon av søknader i sak/arkiv og fagsystemer. Sammen med de ti største kommunene er det startet arbeid med utvikling av kommunal IKT-arkitektur. KS har vært en aktiv bidragsyter i en rekke statlige råd og utvalg på IKT-området. KS' eget standardiseringsråd og Fagråd for IKT i helse og omsorg, har bidratt til å styrke kommunesektorens interesser på området.

Juridisk rådgivning

KS Advokatene er organisert i fire faggrupper; arbeidsrett, kommunal- og forvaltningsrett, konkurranse og selskapsorganisering samt eiendomsskatt. Advokatenheten ble styrket ved slutten av året for å gi et bedre tilbud innenfor etterspurte områder som plan- og bygningsjuss, EØS-rett og styrekurs.

En undersøkelse (februar 2009) viser at 87 prosent er godt fornøyd med KS Advokatene (fire eller fem på en skala fra en til fem). 94 prosent sier de vil bruke KS Advokatene igjen og kan anbefale tjenestene til andre. Samlet sett vurderes resultatene fra undersøkelsen som meget positive, med noen forbedringsområder.

KS Advokatene har avholdt etterspurte kurs i sentrale emner. Disse kursene har gjennomgående fått meget gode evalueringer.

Det er innkommet flere oppdrag fra «store» medlemmer med egen juridisk kompetanse. Dette viser at også disse medlemmene oppfatter at KS Advokatene besitter spisskompetanse.

Det har vært økt fokus på interkommunalt samarbeid, noe som har resultert i flere forespørsler om rådgivning i enkeltsaker, generelle utredninger og foredrag. Som følge av dette er EU/EØS-dimensjonen bedre integrert i dette arbeidet.

I løpet av 2008 er det falt to dommer i Arbeidsretten. Den ene gjaldt et prinsipielt spørsmål om hvilke arbeidstidsregler som skulle gjelde for arbeidstakere med to stillinger med ulikt arbeidstidsregime (37,5 og 35,5 timers uke). Arbeidsretten kom til at arbeidsgivere i kommunal sektor var forpliktet til å følge arbeidstidsreglene for turnus, dvs. 35,5 timers uke, for hele ansettelsesforholdet. Den andre saken gjaldt et prinsipielt spørsmål om drøftingspliktens tidspunkt «tidligst mulig» i forhold til et benkeforslag. Arbeidsretten kom enstemmig til at benkeforslag som ble fremmet og vedtatt ikke var tariffstridig i seg selv, selv om forslaget ikke var drøftet med de tillistvalgte på forhånd. Det er dessuten inngått forlik i en tredje sak for Arbeidsretten.

Av saker for de alminnelige domstolene nevnes at KS, med en KS-advokat som prosessfullmektig, har opptrådt som hjelpeintervenient i en sak for Oslo tingrett der Alta kommune saksøkte staten v/Finansdepartementet. Saken gjaldt gyldigheten av Skattedirektoratets vedtak om avslag på merverdiavgiftskompensasjon i forbindelse med oppføring av omsorgsboliger. Alta kommune og KS vant saken. Dommen er anket.

I august 2008 ble boken «Endring og opphør av arbeidsforhold», som er forfattet av tre av advokatenhetenes medarbeidere, utgitt på Kommuneforlaget. Det er kommet gode tilbakemeldinger på boken fra medlemmene.

Det er utarbeidet et notat til hovedstyret om «Det rettslige rammeverket for det kommunale selvstyre» som ble behandlet av hovedstyret tidlig i 2009. Gjennom 2008 har det vært faglig oppfølging i forbindelse med FoU-prosjektene om fylkesmannens rolle og tvisteløsningsordninger mellom kommune og stat.

Det interessepolitiske arbeidet på barnevernområdet er videreført. Arbeidet har blant annet resultert i at KS har fått gjennomslag for at det skal opprettes et tvisteløsningsorgan som skal håndtere tvister mellom det statlige og det kommunale barnevernet.

KS Eiendomsskatteforum

KS Eiendomsskatteforum (KSE) hadde ved utgangen av året 217 medlemmer, en økning på 22 kommuner fra 2007. Medlemsundersøkelsen som ble gjennomført i 2008 viser meget høy medlemstilfredshet, et samlet snitt på alle spørsmål på 5,03 på en skala fra en til seks (tilsvarende undersøkelse i 2005 ga et snitt på 4,69).

På eiendomsskatteområdet har den rettspolitiske aktiviteten i særlig grad vært knyttet til Finansdepartementets forslag om å innskrenke adgangen til å skrive ut eiendomsskatt i sjøområdet. I samarbeid med KSE, har en faggruppe bidratt til en rekke møter med berørte kommuner og Finansdepartementet. Problemstillingen er lagt fram for Hovedstyret i KS, og er dessuten tatt opp i ulike sammenhenger overfor Finansdepartementet.

Internasjonale prosjekter

I 2008 har KS sammen med medlemmer hatt prosjekter i 25 land, med et totalt budsjett på ca. 20 mill. kroner. Om lag 50 kommuner og fylkeskommuner har deltatt.

KS Internasjonale prosjekter har arbeidet med 17 MIC-partnerskap (Municipal International Cooperation) finansiert av Norad fram til utgangen av 2009, da nåværende tre-årige program avsluttes. MIC-prosjekter ble gjennomført i Guatemala og en rekke land i Afrika (Kenya, Madagaskar, Malawi, Namibia, Sør-Afrika, Tanzania, Uganda og Zambia). KS arbeider aktivt for at MIC-programmet skal videreføres for tre nye år (2010–2012) og at flere kommuner og fylkeskommuner kan delta. Norad vil avholde en periodisk organisasjonsgjennomgang av KS i løpet av våren 2009.

MIC-programmet på Vest-Balkan (sju partnerskap) er i avslutningsfasen ved inngangen til 2009. I samarbeid med norske kommuner, har KS startet arbeid med et nytt MIC-konsept og retningslinjer som skal presenteres for Utenriksdepartementet om mulighetene for å videreføre programmet i 2010–2012. Det arbeides videre etter planer med påbegynte prosjekter i Aserbajdsjan, Bosnia i Hercegovina, Kroatia, Georgia, Kosovo, Makedonia, Montenegro, Russland, Serbia, Ukraina og India.

Arbeidet med EØS-finansierte prosjekter i Polen, Portugal og Spania pågår i samsvar med prosjektplanen. Søknader er levert for samarbeidsprosjekter i Romania, Bulgaria, Tsjekkia, Latvia. Det arbeides likeledes med søknader for EØS prosjekter i Litauen og Estland.

De sentrale temaene i prosjektene har vært etablering og institusjonell styrking av kommuneorganisasjoner, desentraliseringsreformer, likestilling, bærekraftig utvikling, antikorrupsjon, lokal økonomisk utvikling, kommunal planlegging, beredskapsplanlegging, effektivisering av kommunale og andre offentlige tjenester, folkevalgtopplæring, opplærings- og utvekslingsprogrammer.

Av kapasitetsmessige grunner har det ikke vært mulig å oppnå deltakelse i prosjekter finansiert av EU og andre internasjonale organisasjoner, gjennom kvalifisering som søker til disse ordningene.

KS Bedrift

Rekruttering av flere bedrifter innen alle relevante bransjer var KS-mål for 2008. Arbeidet har vært initiert sentralt, noen steder i nært samarbeid med KS regionalt. Hovedsatsingen ga 45 nye medlemmer, 18 meldte seg ut. Ved årsskiftet hadde KS Bedrift 485 medlemmer.

Anslagsvis 500 uorganiserte bedrifter utgjør nå vervepotensialet. Av disse er det særlig de selvstendige rettssubjektene som er målgruppen (ASer og IKSer).

Det er lettere å nå frem til kommunene som eiere med budskapet om at kommunalt eide bedrifter bør være organisert, og at KS Bedrift da er det naturlige organisasjonsvalget. Det skyldes i særlig grad målrettet synliggjøring av KS Bedrift på KS-arenaer landet rundt, men også at KS Eierforum er etablert som en viktig møteplass for eierspørsmål. Ordningen med bedriftsrepresentanter i fylkestyrene er også revitalisert. Nærheten til bedriftenes eiere anses som ett av KS Bedrifts største konkurransefortrinn.

Like viktig som å verve nye medlemmer, er det å være en best mulig interesseorganisasjon for eksisterende medlemsmasse. Derfor har medlemsbesøk stått sentralt. KS Bedrift har hatt en omfattende kurs- og konferansevirksomhet med den årlige konferansen i februar som viktigste møteplass for medlemmene, i 2008 ble det rekordsoppslutning med 150 deltakere.

Ved hovedtariffoppgjøret kom KS Bedrift i mål med etableringen av en egen særavtale for konkurranseutsatte bedrifter. Den vil i hovedsak berøre bransjene i teknisk sektor. Det har lenge vært viktig å få til en slik avtale.

Ledelsesspørsmål har vært et annet viktig satsingsområde. Det har blant annet vært gjennomført et eget mentorprogram for kvinnelige ledere.

Ved årsskiftet er prosessen med å etablere egne kontaktutvalg for bransjene avfall og havn nesten slutført. Nær alle kommunalt eide avfallsbedrifter og et raskt voksende antall havner er medlemmer. Det vil derfor være hensiktsmessig å rendyrke det næringspolitiske arbeidet for disse viktige sektorene i egne bransjefora, slik vi lenge har gjort for energi. Fagtek, KS og KS Bedrifts koordinerende team for å styrke satsingen på kommunaltekniske tjenester, er opprettet.

På energisektoren, har NVEs regulering av nettspørsmål vært hovedsak også i 2008. Det har derfor vært naturlig å styrke samarbeidet med FSN (Forum for Strategisk Nettutvikling).

I forbindelse med regjeringens arbeid med ny revisjonslov, har KS Bedrift jobbet aktivt overfor politiske myndigheter for å gi den kommunalt eide kommunerevisjonen like vilkår som privateide bedrifter.

Effektiviseringsnettverkene

Effektiviseringsnettverkene hadde i 2008 deltakelse fra i alt 158 kommuner i totalt 35 nettverk spredt på ni tjenesteområder, en svak nedgang fra 2007. En tredjedel av nettverkene har vært konsentrert om skole. Dette skyldes både at Opplæringsloven nå pålegger kommunen å ha en plan for kvalitetsoppfølging (§13.10), og at det nå finnes flere muligheter til å innhente data for sammenligning på dette feltet. Andre tjenesteområder var barnevern, sosialtjeneste, pleie og omsorg, psykisk helse, barnehage og byggesak. Det er laget spesialtilpassede nettverk om virksomhetsstyring og administrasjon etter ønske fra flere kommuner. Brukerundersøkelsene for vann og avløp, demens og utviklingshemmede ferdigutviklet. Undersøkelsene for helsestasjon og innbyggerundersøkelsene vil bli presentert i første kvartal 2009.

I alt gjennomførte 154 kommuner en eller flere brukerundersøkelser samtidig som 98 kommuner gjennomførte medarbeiderundersøkelser. Totalt er 537 undersøkelser benyttet ved hjelp av bedrekommune.no.

Regionene gjør et betydelig arbeid for å synliggjøre KS som utviklingspartner blant annet gjennom effektiviseringsnettverk. I løpet av 2008 ble nettverksarbeidet, metodikken og bistanden til implementering av kvalitetsstrategier videreutviklet med gode tilbakemeldinger. I enkelte regioner har medarbeidere blitt utfordret på å ta tilleggsoppdrag for enkeltkommuner. I slike tilfeller er dette tjenester med skreddersøm som selges som

konsulenttjenester gjennom KS-Konsulent. Inntrykket er at enkeltkommuner er meget fornøyd når de får slik hjelp.

Lønns- og personalstatistikk

Relevant og holdbar statistikk er sentralt for KS både som forhandlingspart og som kommunalpolitisk aktør. Registeret over alle ansatte i kommuner, fylkeskommuner og kommunalt eide bedrifter (PAI-registeret) er kilden til statistikken og brukes på et økende antall områder. Den primære bruken er i analyser og grunnlag for lønnsoppgjørene og beregningene i forhandlingene.

Registeret gir også grunnlag for andre beregninger og annen statistikk. I 2008 har KS særlig utviklet sykefraværstatistikk og statistikk/oversikt over årsverksutviklingen.

Etter modell fra vår svenske søsterorganisasjon har KS på det nærmeste ferdigutviklet en rekrutteringsmodell. Kommunene og fylkeskommunene vil kunne bruke modellen til å estimere årsverksbehovet, og derved behovet for rekruttering av ulike grupper ansatte, i inntil ti år framover.

FoU

FoU-virksomheten i KS støtter opp under kommunesektorens behov for kunnskap om framtidige løsninger og rammer – og bidrar til utvikling av verktøy og formidling av erfaringer og kunnskap på tvers av kommunale organisasjoner.

Det ble igangsatt seks store dagsordenssettende FoU-prosjekter som bidrag til å sette søkelys på viktige kommunale behov og mulige løsninger framover.

Verdibevaring i kommunene - vedlikehold av bygg

Prosjektet viste at etterslepet i vedlikehold i kommunene er på mellom 94 og 142 mrd. kroner avhengig av hvilken standard man legger til grunn. Utredningene ga kravene fra kommunesektoren høy legitimitet, og la et godt grunnlag for kommunesektorens innspill til statens tiltakspakke i forbindelse med finanskrisen. Rapporten ble fulgt opp med anbefalinger og krav fra KS' landsstyre til staten, kommunene selv og KS. Det ble utarbeidet en veileder; «Bedre eiendomsforvaltning og vedlikehold».

Eldreomsorgen i Norge – helt utilstrekkelig eller best i verden?

Prosjektet skal dokumentere den reelle situasjonen i den samlede norske eldreomsorgen, sammenligne status med andre nordiske land og sammenholde dette med det inntrykket opinionen har av eldreomsorgen – oppsummert gjennom avisomtaler og spørreundersøkelse til et utvalg av befolkningen. Hensikten med prosjektet er å gi et grunnlag for en mer nyansert debatt som ikke bare er basert på enkeltteksempler. Resultatene blir lagt fram på ordførerkonferansen i mai 2009 og må sees i sammenheng den kommende samhandlingsreformen på helseområdet.

Ny teknologi og innovasjon i pleie og omsorg

Behovet for arbeidskraft og økt kvalitet på tjenestene gir behov for nye løsninger. Ny teknologi kan både ivareta et ressursbehov i forhold til arbeidskraft og bidra til å gi brukeren økt livskvalitet gjennom økte muligheter til å være mer selvhjulpne og uavhengige. Et todelt FoU-arbeid gir nytt kunnskapsgrunnlag rettet spesielt mot kommunal pleie- og omsorgstjeneste. Resultatene vil bli presentert på Kommunedagene i mai 2009.

Hvordan lykkes som skoleeier?

KS skal bidra til at kommuner og fylkeskommuner, både politisk, administrativt og faglig, bevisstgjøres og dyktiggjøres i sin utøvelse av rollen som skoleeier – både i forhold til utvikling og drift av skolen. Et FoU-prosjekt skal gi en oversikt og analyse av hva som kjennetegner både politisk og administrativ skoleeierledelse i dag, presentere de beste eksemplene på slikt eierskap og trekke inn internasjonale erfaringer. Prosjektet startet senhøstes 2008, og underveisresultater vil bli presentert på Kommunedagene 2009 og endelig rapport på Skoletinget 2010.

Klimamål i et kommuneperspektiv

KS' landsting anbefalte i 2008 alle kommuner og fylkeskommuner å sette seg konkrete klima- og energimål. Disse målene vil danne grunnlag for en samlet forpliktelse for kommunesektorens reduksjon av egne utslipp fram til 2020. Et FoU-prosjekt skal kartlegge status for kommunesektorens klimaplaner, utslippsstatus, mål og tiltak. Prosjektet skal på basis av dette utvikle en metode for å samle inn og aggregere kommunenes/fylkeskommunenes egne mål på klimaområdet til et nasjonalt nivå, samt å beregne forholdet mellom ulike mål og effekt av ulike klimatiltak. Prosjektet avsluttes i juni 2009 og resultatene og verktøyet skal deretter brukes i kommunenes klimaarbeid og overfor de statlige tiltakene på klima.

Velferdskommisjon – begrunnelse

Landstinget ba i 2008 om at det blir nedsatt en velferdskommisjon som skal trekke opp rammene for morgendagens velferdssamfunn, med vekt på å avklare behov og nødvendige rammebetingelser for velferdstjenestene og hva som bør finansieres av det offentlige. For å underbygge dette arbeidet satte KS i gang to FoU-prosjekter. «Helhetlige og langsiktige hensyn i politiske vedtak» skal belyse i hvilken grad stortinget og regjeringen tar helhetlige/langsiktige hensyn i sektoriserede beslutningsprosesser. «Konsekvenser av manglende tilpasninger mellom ressurser og velferdstjenester» gjør en makroøkonomisk framskrivning mot år 2050, og viser hvilke velferdstjenester som da kan finansieres og de samfunnsmessige konsekvensene av å utsette beslutninger, samt hvor kort tid vi har før tilpasninger tvinger seg fram og fordelene av tidlige tiltak. Resultatene vil foreligge vinteren 2009 til bruk i arbeidet med å få etablert en velferdskommisjon og i KS' interessearbeid overfor velferdsutfordringene og økonomien.

I tillegg er det igangsatt og tatt i bruk (del)resultater fra 18 prosjekter som bygger opp under KS' områdesatsinger og mål for 2008. Flere av disse løper videre i 2009. En FoU om finansforvaltning lå til grunn for den veilederen til god finansforvaltning i kommunesektoren som KS presenterte høsten 2008, i lys av Terra-saken året før og senere finanskrise.

Fra og med 2. halvår 2008 er FoU-arbeidet ledet av en politisk arbeidsgruppe som er nedsatt av hovedstyret. Arbeidsgruppen legger strategi for FoU-arbeidet, bevilger og følger opp prosjektene spesielt i forhold til formidling og bruk.

Medlemskontakt

KS i regionene

KS i regionene arbeider som medlemmenes utviklingspartner, både på arbeidsgiverområdet og på interesseområdet. Gjennom en regional organisering av fylkeskontorene har de medlemsvalgte fylkestyrene fått en langt bredere, faglig kompetanse å trekke på. KS i regionene skal gi bistand til fylkestyrenes medlemsarbeid og styrke deres kontakt med stortingsgruppene. De senere år har de tillitsvalgtes arbeid blitt styrket. Årsberetningene fra regionene viser at noen styrer arbeider med å legge egne strategier for sitt arbeid og at enkeltmedlemmer forplikter seg som «saksordførere». Enkelte regioner har gode erfaringer med jevnlig møter og inngåelse av forpliktende avtaler med stortingsbenken. De administrative lederne i regionene har vært en del av KS sin ledergruppe og deltatt på linje med faglederne i KS. På denne måten har KS i fylkene gjennom sine regionkontorer hatt direkte og løpende påvirkning på KS sitt arbeid.

Kommuneøkonomi, helsereformen og Sørheimutvalgets innstilling er blant de store sakene det er arbeidet mye med. Finanskrisen og «vedlikeholdspakken» er et godt eksempel på at KS har et regionapparat som er lite byråkratisk og som kan gi raske tilbakemeldinger fra kommuner og fylkeskommuner.

Samtidig er det gjort ulike regionale arbeider innenfor viktige områder som medlemmene og KS kan bruke og videreutvikle. Eksempler på dette er arbeidsgiverpolitiske nettverk, inntektssystemet, samhandling mellom regionene og første- og andrelinjetjenesten innen helse og omsorg, utdanningsspørsmål og politireformen. KS i regionene knytter mye av sitt arbeid til de bilaterale kvalitetsavtalene mellom KS og regjeringen. Volumet og forpliktelsene her gjør arbeidet svært krevende.

Sentrale styrer og utvalg

Det har i 2008 vært avholdt to landsstyremøter. Hovedstyret har avholdt 14 møter mens Arbeidsutvalget har hatt åtte møter.

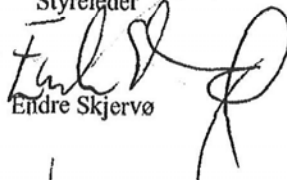
I tillegg til landsstyrets vedtektsfestede oppgaver, har landsstyret blant annet behandlet langtidsstrategier for KS for årene 2008–2012 og en handlingsplan for vedlikehold av kommunale bygg.

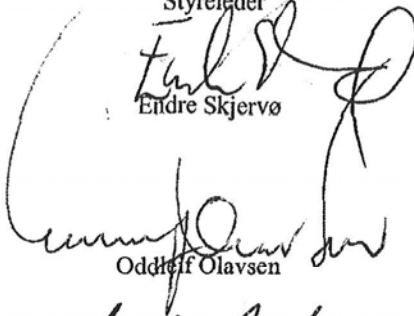
Hovedstyret har behandlet 95 saker, der det er fattet vedtak. Sakene omfatter en rekke høringer fra departement, egeninitierte tiltak på virksomhetsområder som er omtalt over, samt resultatsikring av KS sin virksomhet.

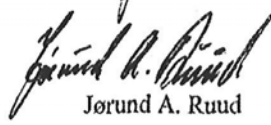
Rådmannsutvalget har møtt ni ganger. Utvalget har en viktig rolle som premissleverandør for administrasjonens arbeid og i forberedelsene av saker som skal til styrebehandling.

Oslo, 2. april 2009

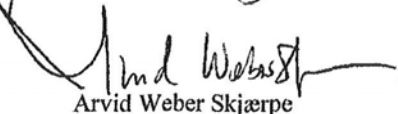

Halvdan Skard
Styreleder

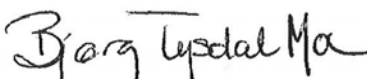

Endre Skjervø

Oddulf Olavsen

Jørund A. Ruud

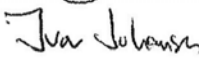

Gunn Marit Helgesen

Arvid Weber Skjærpe
Adm.direktør (konst.)

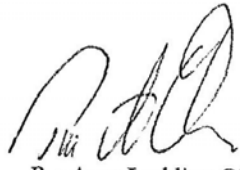

Bjørg Tysdal Moe
Nestleder

Odd Arild Kvaløy

Gunda Pauline Johansen

Ivar Johansen

Gunn Berit Gjeffe

Per Arne Lodding Olsen

Hilde Onarheim

Hanne Braathen

Mette Qvortrup

Solveig Kvidal

Postadr.: Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
Besøksadr.: Haakon VIIIs gate 9, Oslo

Telefon: 24 13 26 00
Telefaks: 22 83 22 22

ks@ks.no
www.ks.no